

Forfatter: Heiberg, Johan Ludvig

Titel: Udrag fra Dramatik i udvalg

Citation: Heiberg, Johan Ludvig: "Dramatik i udvalg", i Heiberg, Johan Ludvig: *Dramatik i udvalg*, udg. af Jens Kr. Andersen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 597. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-heibergjl04val-shoot-idm140721241957248.pdf>
(tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Dramatik i udvalg

Pige-Institut: pigeskole; skole- og opdragelsesvæsenet var genstand for livlig offentlig debat i årene omkring *Aprilsnarrenes* udgivelse og opførelse; Heibergs egen bemærkning hertil, netop affødt af vaudevillens, er citeret i efterskriften, s. 542f.; Rahbek identificerer i sine erindringer vaudevillens pigeskole som Madam Lindes (Borup, *Breve og Aktstykker ... V*, 1950, s. 53). - *Constance*: betyder på fransk: trofast bestandighed, alm. kvindenavn på vaudevillens tid, om end med en duft af provinsielt herregårdsmiljø (G. Søndergaard i *Nordica* 15, 1998, s. 260f., med henvisning). - *Zierlich*: betyder på tysk: net, pæn, fin, elegant, pyntelig (indtil det lapsede). - *Trine, Hans (Mortensen)*: navnene på det unge par er taget fra Poul Martin Møllers dialogdigt »Hans og Trine« fra digtcyklen »Scener i Rosenborg Have« (skr. ca. 1821, »Hans og Trine« tr. 1825); »Hans og Trine« var blevet fremført ved en forestilling på Hofteatret febr. 1826 med C. N. Rosenkilde (1786-1861) og den da 13-årige Johanne Luise Pätges som rollehavende, ved hvilken lejlighed Heiberg fik blik for sidstnævntes (dramatiske og erotiske) potentialer (jf. efterskriften s. 543f.); til denne fremførelse henvises der direkte i *Aprilsnarrene*, sc. 23 (her s. 231.) - *svensk Dandsemester*: danselærerens nationalitet styrker allusionen til C. M. Bellman (1740-95) i forbindelse med hans danseinstruktion (se n.t.s. 200); som model udpegede man i samtiden en ved teatret ansat, svensktalende figurant (underordnet danser) ved navn Villeneuve. - *Avanturier*: (fransk) eventyrer, plattenslager. - *Vinke*: ørefigen, lussing. - *Fugtel*: tidl. militær straf bestående af slag på ryggen med det flade af en klinge. - *Kjeldersvend*: person, der passer vin- og viktualiekældre i større husholdninger.